

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February – 2026

Course	: BSW	Date	: 19-Feb-26
Subject Code	: BSWR-402	Time	: 03:00pm to 05:15pm
Subject Name	: સમાજકલ્યાણ વ્યવસ્થાપન	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

Section A

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ત્રણ) (30)

- 1) ભારત સરકાર દ્વારા ચાલતા મુખ્ય સમાજ કલ્યાણના કાર્યક્રમો અંગે વિગતે લખો.
- 2) ભારતમાં બિન સરકારી સંસ્થાઓની કાનૂની રીતે નોંધણી માટેના કાયદાઓ અંગે વિગતે સમજાવો.
- 3) માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનું સ્વરૂપ વિગતે સમજાવો.
- 4) નિષ્ણાંતોના કાર્યો અંગે વિગતે લખો
- 5) સામાજિક સેવા અંગે વિગતે સમજાવો

Section B

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ ચાર) (20)

- 1) સંસ્થાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો અંગે ટૂંકમાં લખો
- 2) સરકારી અને બિનસરકારી સંસ્થાઓ અંગે ટૂંકમાં લખો.
- 3) માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનના હેતુઓ અંગે ટૂંકમાં લખો
- 4) જનસંપર્ક એ પ્રજા અને સંસ્થા વચ્ચેની કડી છે તે અંગે ટૂંકમાં સમજાવો.
- 5) પ્રત્યાયનમાં અવરોધ અંગે ટૂંકમાં લખો.
- 6) જાહેર અને સમાજ કલ્યાણ વહીવટનો તફાવત ટૂંકમાં લખો

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

1) નેશનલ સફાઈ કર્મચારી ફાયનાન્સ એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ કોર્પોરેશનની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી?

- A 10મી માર્ચ 1920 B 12 ઓગષ્ટ 2003
C 24 જાન્યુઆરી 1997 D 3 મે, 1958

2) PM-AJAYનું આખું નામ જણાવો.

- A પ્રધાનમંત્રી અનુસુચિત જાતિ અભ્યુદય યોજના
B પ્રધાનમંત્રી આદિવાસી જાતિ આધારિત યોજના
C પોશક આધારિત જળ અવકાશ પરિયોજના
D પ્રધાનમંત્રી અવકાશ જગત અનુદાન યોજના

3) CRYનું પૂરું નામ આપો.

- A ચાઈલ્ડ રાઈન્ટ યોજના B ચાઈલ્ડ રીહેબિલીટેશન યોજના
C ચેન્જ રાઈટ્સ યોજના D ચાઈલ્ડ રાઈટ્સ એન્ડ યુ

4) ગ્રામીણ સ્થાનિક સત્તાની સંસ્થાઓમાં કોનો સમાવેશ થાય છે?

- A અર્બન સેન્ટરો B પંચાયત ગૃહ
C આંગણવાડી D શાળાઓ

5) ફેમેલી ઇન નીડ સોસાયટીની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી?

- A 1550 B 1855
C 1858 D 1856

6) સામાજિક વિજ્ઞાનમાં સંશોધન પ્રક્રિયા _____ હોય છે.

- A ઉપયોગી B બિન ઉપયોગી
C સંકળાયેલી D બહુઆયામી

7) માહિતી એકત્રિકરણ એ _____ નું સોપાન છે.

- A વ્યવસ્થાપન B સંશોધન પ્રક્રિયા
C સમસ્યા ઉકેલ D નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયા

8 જનસંપર્ક એ માનવ વર્તનનું નિયમન કરતું શાસ્ત્ર છે --- આ વિધાન કોણે આપ્યું?

A વેબસ્ટર

B પબ્લિક રીલેક્સન ન્યુઝ

C જુરાલ્ડ બેસકીન

D ડૉ. રેક્સ હર્લી

9 લીપમેને પ્રત્યાયનના અવરોધોના કેટલા પ્રકારો રજૂ કર્યા છે?

A 10

B 08

C 07

D 06

10 કોના મત મુજબ, 'સમાજ કલ્યાણ' એ સામાજિક સેવાઓ અને સંસ્થાઓની સંગઠિત વ્યવસ્થા છે?

A વુડો વિલ્સન

B એચ.એમ.કેસીડી

C ફ્રિડવેન્ડર

D વિલેન્સકી

Part – B (Do as Directed) (ખરા છે કે ખોટા તે જણાવો)

(10)

1. સમાજ કલ્યાણ વ્યવસ્થાપનનો મુખ્ય હેતુ સંસ્થાના લક્ષ્યોને અસરકારક રીતે સિદ્ધ કરવાનો છે.
2. સંસ્થા એ એક વ્યક્તિ દ્વારા સંપૂર્ણ રીતે ચલાવી શકાય તેવી વ્યવસ્થા છે.
3. કાર્ય વિભાજન સંસ્થાનું મહત્વપૂર્ણ લક્ષણ છે.
4. બિન-સરકારી સંસ્થાઓને NGO તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
5. સરકારી સંસ્થાઓ સંપૂર્ણપણે ખાનગી દાન પર આધારિત હોય છે.
6. સંસ્થાની નોંધણી વગર કોઈપણ કાનૂની લાભ મેળવી શકાય છે.
7. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનો સંબંધ માત્ર કર્મચારીઓની ભરતી સાથે જ છે.
8. તાલીમ અને વિકાસ માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનનો મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે.
9. માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનથી કાર્યક્ષમતામાં વધારો થાય છે.
10. ટ્રસ્ટ એક્ટ હેઠળ નોંધાયેલ સંસ્થાઓ સમાજ કલ્યાણ માટે કાર્ય કરી શકતી નથી.
